

GAZETA

GDAŃSKA

Filja w Tczewie

ul. Dworcowa 3.

Numer pojedynczy 20 mkp.

Dla Gdańska:

PRZEDPŁATA miesięczna 25 mk. miesięcznie w Gdańsku i w Niemczech z odnośnikiem do domu. W ekspedycji 25 mk. niem. Pod opaską 40 mk. niem. W innych krajach 70 mk. niem. OGŁOSZENIA w dziale inseratowym za numparelowy wiersz 1-lamowy lub jego miejsce 5/0mk. niem. Reklamy za tekstem za nom. wiersz 1-lam. lub jego miejsce 25 marek niem. Reklamy na pierwszej stronie za numparelowy wiersz 1-lamowy lub jego miejsce 30 mk.niem. Miejscowe ogłoszenia podług taryfy.

Konta czekowe:

P. K. O. Warszawa 170 028
Gdańsk 1307

Konto Bankowe w banku
Kwilecki Potocki & Cie, Gdańsk
Hundegasse nr. 85

Dla Polski:

PRZEDPŁATA miesięczna z odnośnikiem przez listowego 275 mkp. Pod opaską 400 mkp. Ogłoszenia i abon. przyjm. Admin. w Gdańsku, Brothbankeng. 14; teleg. kol. „Ruch” w Gdańsku Kasańskiher Markt 21, w Poznaniu, w Krakowie i w Lwowie: biuro ogłoszeń „Anons” w Warszawie, ul. Wapóska: filja „Gaz. Gd.” w Tczewie i wszystkie biura ogłoszeń w Polsce OGŁOSZENIA za nom. wiersz 1-l. lub jego miejsce 70 mkp. Rekl. za tekstem nom. wiersz 1-lam 300.—mkp. Rekl. na 1-ej stronie za nom. wiersz 1-lam. 400 mkp. przyjm. tylko na ówcz. stronie

Telefon Redakcji nr. 1866 i 6453, Administracji 1866.

Redakcja i Administracja: Gdańsk, Brothbankengasse 14

Skrytka pocztowa 280

Przesilenie rządowe.

Cały piątek i sobota wypełnione były naradami tak poszczególnych klubów między sobą i w Sejmie, jak rozmowami w Belwederze, gdzie się odbył cały szereg przyjęć.

Przedewszystkiem marszałek Sejmu Trampczyński rozmawiał kolejno z wszystkimi przedstawicielami klubów sejmowych, z czego były następujące wyniki:

Za rządem p. Ponikowskiego oświadczyli się Zw. L. N. (82 głosy), Ch. D. (27 gł.), Nar. Chrz. Str. Lud. (23 gł.), Gr. p. Skulskiego (45 gł.), N. P. R. (25 gł.), Kl. Pr. Konst. (16 gł.), Kl. Mieszcz. (11 gł.), Kl. Kat. Lud. (7 gł.), Gr. p. Stapińskiego (12 gł.), i Niemcy (7 gł.), razem 256 głosów.

Przeciw rządowi p. Ponikowskiego oświadczyli się: P. S. L. (91 gł.), P. P. S. (34 gł.), Wyzwolenie (24 gł.), Rady Ludowe (5 gł.), i Żydzi (10 gł.), razem 164 głosy.

Czyli za utrzymaniem rządu p. Ponikowskiego oświadczyło się 256 głosów częściowo z różnymi zastrzeżeniami, przeciw 164.

W Belwederze.

Kluby sejmowe, które oświadczyły się za załatwieniem przesilenia rządowego przez p. Naczelnika Państwa, a nie przez Sejm jak dotychczas zgłosiły się do Belwederu, poczem przedstawiciele ich, otrzymawszy wezwanie na oznaczoną godzinę udali się tam na naradę, mianowicie pp. Moraczewski i Barlicki (P. S. L.), Witos, Dąbski i Rataj (P. S. L.) oraz Poniatowski (Wyzwolenie).

P. Ponikowski.

O godz. 9 minut 15 p. marszałek Trampczyński odwiedził p. prezydenta Ponikowskiego. W końcu rozmowy zapytał o jego stanowisko w tej sprawie, wobec wyników narad z klubami sejmowymi.

P. Ponikowski oświadczył, że dać żadnej odpowiedzi nie może, dopóki nie otrzyma propozycji ze strony Naczelnika Państwa.

Późnym wieczorem p. Car, szef kancelarii cywilnej p. Naczelnika Państwa, zwrócił się do p. prezydenta Ponikowskiego, czy p. prezydent mógłby przybyć dzisiaj o godz. 10 rano do Belwederu celem widzenia się z p. Naczelnikiem Państwa. W odpowiedzi p. prezydent Ponikowski wyraził na to swą zgodę.

P. Marszałek u p. Naczelnik Państwa.

O godz. 9 m. 30 p. marszałek Trampczyński udał się do Belwederu, gdzie odbył z p. Naczelnikiem Państwa prawie godzinna narada.

Z Belwederu podano o tej naradzie przez P. A. T. następujące urzędowe zawiadomienie:

W dniu dzisiejszym o godz. 21.30 przybył do Belwederu p. marszałek Sejmu Trampczyński i zakomunikował p. Naczelnikowi Państwa, że próba ustalenia na konwencie seniorów opinii Sejmu w przedmiocie utworzenia nowego rządu nie dała pozytywnego wyniku, wobec czego p. marszałek zasięgnął opinii poszczególnych klubów sejmowych, przyczem zarówno w sprawie poruszonej przez p. Naczelnika Państwa na poprzednim posiedzeniu konwentu seniorów jak i w sprawie utworzenia nowego rządu, niektóre z nich wyraziły tylko swoje zapatrywania, inne zaś składały motywowane deklaracje. Podczas dyskusji z p. marszałkiem wyłoniły się wątpliwości podniesione przez p. Naczelnika Państwa do interpretacji uchwały sejmowej, dotyczącej sposobu i metod tworzenia rządu, wobec czego p. Naczelnik Państwa uznał dla siebie za konieczne przed powzięciem decyzji zasięgnąć osobiście opinii przedstawicieli wszystkich klubów sejmowych.

Narady p. Naczelnika Państwa z przedstawicielami klubów zaczęły się od godz. 11-tej i pół przed południem. Godziny, wyznaczone są kolejno wedle siły liczebnej klubów aż do północy. O godz. 11 i pół byli pp. Witos, Rataj i Dąbski imieniem P. S. L., następnie około godz. 12-tej przedstawiciele Zw. L.-N.

P. Ponikowski w Belwederze.

O godz. 10-tej przybył do Belwederu p. Ponikowski. W rozmowie z nim p. Naczelnik Państwa wyraził pogląd, że dopiero sam w ciągu dwu dni będzie musiał stwierdzić, czy jest większość w Sejmie za powołaniem misji utworzenia gabinetu p. Ponikowskiego i warunków tylko pytał, czy po tych dwu dniach w danym razie p. Ponikowski przyjąłby zadanie dalszego kierownictwa rządu. P. Ponikowski odmówił zgody na rzecz niepewną.

P. Ponikowski wskazał na trudną sytuację, jaka się wytworzyła dla niego z powodu powstałej wątpliwości co do istotnej woli Sejmu i jednocześnie oświadczył Naczelnikowi Państwa, że prosi aby jego kandydatura nie była brana pod uwagę.

Po tem oświadczeniu prezydent Ponikowski udał się do Sejmu i zakomunikował marszałkowi, jakiej odpowiedzi udzielił Naczelnikowi Państwa.

W związku z sytuacją przesileniową oraz bytnością p. Ponikowskiego u Naczelnika Państwa poseł Skulski o godz. 12 i pół udał się do prezydenta Ponikowskiego i odbył z nim konferencję.

Przesilenie jak dotąd, trwa dalej. —

Lenin umarł?

Berlin. (AW). 11 6. Szereg pism amerykańskich podaje jakoby wiarogodną wiadomość o zgonie Lenina. Moskwa utrzymuje fakt ten w tajemnicy w obawie wielkiego kryzysu politycznego i prób przewrotu po ogłoszeniu zgonu Lenina. Urzędowe przedstawicielstwo sowieckie w Berlinie dementuje wszelkie te wiadomości, natomiast z innej strony rosyjskiej twierdzi się, że zgonu Lenina oczekiwać należy lada chwila. Wezwani telegraficznie do Moskwy Krasin, który bawił w Londynie, odbył przedwczoraj w przejeździe przez Berlin dłuższą konferencję z Cziczerinem i Rakowskim, której wynikiem ma być powołanie w Moskwie prowizorycznego dyrektora dla sprawowania rządu. W skład jego mają wejść Bucharin, Krasin, Litwinow, Rakowski

i Cziczerin. Armia czerwona znajduje się w ostrym pogotowiu celem stłumienia możliwych niepokojów.

Powrót Krasina i Rakowskiego.

Berlin. (AW). Krasin i Rakowski wyjechali wczoraj wieczór przez Eydtkuhny do Moskwy. Dnia 15 b. m. otwarty był ma przez Krasina w Moskwie kongres przedstawicieli handlu zagranicznego. Cziczerin pozostał na razie w Berlinie na jeszcze około 2 tygodni. Jest to jednak przypuszczenie prasy niemieckiej, gdyż czas pobytu Cziczerina zależeć będzie tylko od tego, jaki obrót weźmie choroba Lenina.

Z ostatniej chwili.

Nie będzie pożyczki międzynarodowej.

Bordeaux, 10 6. (Radio). Komitet bankierów doszedł do konkluzji, że nie może w obecnej chwili podjąć decyzji w sprawie emisji międzynarodowej pożyczki i odrzucił obrady na trzy miesiące. Dziś rano zbierze się komitet w celu ustalenia tekstu komunikatu.

Objęcie Górnego Śląska.

Warszawa. (AW). 10 6. W związku z terminem objęcia Górnego Śląska wezwano do Warszawy generała Szeptyckiego. Objęcie Śląska będzie trwało około 3 tygodni i zacznie się 10 lipca.

Grecja w Malej Entencie.

Praga, 11 6. (PAT). „Prager Tageblatt” donosi z Belgradu, iż w najbliższym czasie przystąpi prawdopodobnie do Malej Ententy również i Grecja.

O przywrócenie monarchii w Prusiech.

Gdańsk, 10 6. (AP). Z Małborka donoszą: Z dobrego źródła dowiadujemy się, że podczas pobytu Hindenburga u znanego hakatysty Oldenburga w Janoschau odbyło się liczne zebranie zwolenników monarchii w Niemczech. Na zebraniu, w którym uczestniczyli przedstawiciele większej własności ziemskiej, urzędnicy i wojskowi, powzięto postanowienie dążenia do przywrócenia monarchii w Prusiech z siedzibą króla w Królew-

cu. Na przyszłego króla pruskiego upatrzono Kronprinza. Równocześnie postanowiono rozwinąć żywą agitację za pośrednictwem Schutzbundu i Hochschulringu. Przewidziano również, iż studenci w przebraniu robotników mają ideę monarchistyczną propagować wśród mas.

Proces komisi morderczej.

Oficerowie niemieccy mordercami.

Katowice, 11 VI. Przed specjalnym sądem Sprzymierzonych w Opolu odbył się przed paru dniami bardzo ciekawy proces przeciwko członkom t. zw. Komisji morderczej. Rozprawa ta ujawniła sensacyjne szczegóły, dotyczące tej tajnej organizacji. Oskarżonych było 10 osób, a mianowicie praktykant maszynowy Bratek z Bytomia, por. Ottoburg z Berlina, inż. Milsner z Bytomia, ślusarz Chachnelt z Kamienicy w Saksonii, młynarz Thienan z Olsztyna w Prusiech Wschodnich, por. policji Bujetteck z Nakła w powiecie tarnogroskim, właściciel garażu Ciossek z Bytomia, szofer Koepfner z Bytomia, kierownik biura Narodowej Partii Niem. Rieman z Gliwic znany już z procesu Szoliszowickiego jako oficer wywiadowczy Orgeschu oraz kierownik biura Kyora z Bytomia. Oskarżoną była także żona inż. Milsnera, która jednak zdołała uciec z więzienia śledczego w Opolu przy pomocy dozorczyń więzienia.

Sąd koalicyjny skazał pięciu oskarżonych na kary od 4 miesięcy do 10 lat więzienia, pięciu zaś uwolnił oraz orzekł, że główni sprawcy tego mordu znajdują się w Niemczech i że są oficerami armii niemieckiej.

Jubileusz Prz. byszewskiego w Bydgoszczy

Bydgoszcz, 11 VI. (Tel. wł.) W piątek 9 bm. uczciła Bydgoszcz trzydziestolecie pracy autorskiej Stanisława Przybyszewskiego. Znakomity autor przybył do Bydgoszczy pociągiem południowym z Gdańska w towarzysztwie małżonki i p. Jana Pietrzyckiego. Na dworcu kolejowym oczekiwał przybyłych prezydent miasta, przedstawiciele władz i społeczeństwa. Wieczorem odbyła się w teatrze miejskim uroczysta akademja ku czci Jubilata. W udekorowanej loży dyrektorskiej zasiadł Przybyszewski w towarzystwie żony i swych gdańskich przyjaciół: p. Kazimierskiej, p. Pietrzyckiego i radcy Dobruckiego. Prelekcję o twórczości literackiej Jubilata wygłosił prof. Wagner, poczem przemawiali: w imieniu teatru p. Wanda Siemaszkowa, a wreszcie Jubilat, witany przez tłumy publiczności owacyjnie. Następnie odczytano szereg telegramów, nadesłanych z Warszawy, Krakowa, Wilna, Lwowa i Poznania, a dwa zwłaszcza telegramy zostały powitane długotrwałą burzą oklasków, t. j. telegram od Gminy Polskiej w Gdańsku i telegram od polskich studentów politechniki gdańskiej. Następnie odegrano wprost świetnie dramat Przybyszewskiego: „Topiel”. Po przedstawieniu sfery obywatelskie podejmowały Jubilata bankietem, gdzie wygłoszono szereg toastów. Z powodu jubileuszu zebrano w teatrze doraźną składkę 101 000 mkp. na rzecz Domu Polskiego w Gdańsku. Nadto Bydgoszcz urządza obecnie tak zwany „tydzień gdański”, przeznaczając cały dochód na gimnazjum polskie w Gdańsku. Cześć za to ofiarnej, patriotycznej, naprawdę polskiej Bydgoszczy!

W tejże samej sprawie otrzymujemy jeszcze sprawozdanie 2-go korespondenta: Dnia 9 6. urządziła Bydgoszcz obchód ku czci St. Przybyszewskiego z niezwykle serdecznym a poważnym programem. W obecności Jubilata i jego małżonki odegrane zostało jedno z świetnych dzieł jego p. t. „Topiel” przez artystów teatru miejskiego. Grze artystów należy się szczególne uznanie — tak wystawionej sztuki Bydgoszcz dawno nie widziała. Wzruszenie Jubilata i radość była prawdziwą nagrodą dla nich. Pani Siemaszkowa powitała Jubilata niezwykle serdeczną przemową, poczem prof. dr. Wagner wygłosił słowo wstępne o twórczości Przybyszewskiego i jego wielkich zasługach około założenia gimnazjum polskiego w Gdańsku. Jubilat wypowiedział wzruszonym głosem słowa podzięk za obchód zaznaczając, że tym obchodem nie on, ale polskość Gdańska przede wszystkim tryumf święci i wskazując na nowe pole pracy otwierające się w Gdańsku a tem jest stworzenie „Domu Naszego”.

Po pierwszym akcie urządzono zbiórkę na fundusz im. Jana Kasprowicza, przeznaczony jako cegiełka na „Dom Nasz” w Gdańsku. Złożono 107 000 mk. pol. Na gimnazjum polskie w Gdańsku przeznaczono 50 procent dochodu ze sprzedaży biletów na wieczór w teatrze, co przyniosło poważną kwotę około 300 000 mk. Nadto urządza Bydgoszcz tydzień na gimnazjum polskie w Gdańsku w czasie od 12 do 18 czerwca 1922. Cześć Bydgoszczy za ten święty zapal dla spraw narodowych a dla Gdańska polskiego przede wszystkim! Oby wszystkie inne miasta poszły jej przykładem! Obszerniejsze sprawozdanie z obchodu i uroczystości zamieścimy w jednym z najbliższych numerów.

Warszawa. (AW). 10 6. W ostatniej chwili wyłoniła się koncepcja gabinetu parlamentarnego. Ze strony chrześcijańskiej demokracji wysunięto projekt gabinetu koalicyjnego. Ta koncepcja zdaje się nie mieć widoków powodzenia. Natomiast ze strony pewnych czynników istnieje tendencja przewleczenia sprawy do wtorku, gdyż na ten dzień wyznaczone zostało posiedzenie Sejmu, które ma rozstrzygnąć kontrwersję na tle konstytucyjnym.

	Kurs oficjalny 10 6 1922	Przed otw. giełdy 12 6 1922
Noty polskie	7,16	7,40
Dolary amerykańskie	295,20	310,00

Z polityki zagranicznej.

Ataki wschodniopruskie.

Królewiec, (AP). Turlejszy hakatystyczny organ „Ostpreussische Zeitung“ zwraca się w bardzo ostrym artykule przeciwko Wirthowi, oraz przeciwko nowemu postłowi niemieckiemu, Rauscherowi w Warszawie za to, że zapowiadają nowy zwrot w polityce niemieckiej wobec Polski. „Ostpr. Ztg.“ protestuje w bardzo ostrych słowach przeciwko ugodowemu kursowi polityki niemieckiej wobec Polski, oraz przeciwko zamierzeniom zniesienia zakazu wywozu towarów do Polski. Według pisma tego należy zakaz ten utrzymać nadal, gdyż stanowi on jedyną broń którą Niemcy obecnie posiadają wobec Polski. „Ostpr. Ztg.“ przewiduje, że Polsce grozi nowe niebezpieczeństwo ze strony Rosji i że Polska spogląda bojaźliwie i z wielkim zaniepokojeniem w kierunku swych granic wschodnich. Wygłoszona przez nowego ambasadora niemieckiego w Warszawie Rauschera mowa na przyjęciu u Naczelnika Państwa Piłsudskiego doprowadza „Ostpr. Ztg.“ do wściekłości i nazwania go wiernym duchowym bratem zniechęconego Wirtha. Artykuł swój kończy „Ostpr. Ztg.“ słowami: „Tak parlament jak i cały naród niemiecki powinni wrócić się do p. Wirtha z zapytaniem, na jakiej podstawie zaniechał bez wysłuchania opinii ludu niemieckiego swą ugodową politykę wobec Polski. Do pytania tego dodać należy, jeszcze drugie, a mianowicie, skąd przychodzi do tego, ażeby wszystkie tryumfy wypuszczać z ręki w chwili najpodatniejszej do załatwienia licznych porachunków z Polską?”

Krótkie wiadomości polityczne.

Przeciw uroczystościom Hindenburga. Królewiec. A. P. Partie lewicowe zwołały na 7 czerwca nadzwyczajne posiedzenie rady miejskiej celem zaprzestowania przeciwko uczestniczeniu w uroczystościach przygotowanych na cześć Hindenburga. Na sali obrad zjawili się li tylko przedstawiciele partii lewicowych, gdyż członkowie partii nacjonalistycznych zaprzestowały przeciwko posiedzeniu temu. Po kilku przemówieniach mówców lewicowych, którzy dopatrują się w manifestacjach na cześć Hindenburga podburzania ludności i przygotowania jej do nowego rzędu monarchistycznego powzięto uchwałę, aby dzieci szkolnych nie dopuszczać do uroczystości, które odbywać się będą dnia 10 i 11 czerwca w Królewcu.

Królewiec. A. P. Wielkie niezadowolenie w kołach reakcyjnych i wojskowych wywołało nowe rozporządzenie ministra wojny, który uznaje przygotowujące się na dzień 10 i 11 czerwca manifestacje na cześć Hindenburga w Królewcu za wysoce polityczne i zakazuje wskutek tego uczestniczenia w nich oficerom i żołnierzom w mundurach. Minister wojny unieważnia temsamem wszelkie poprzednie rozporządzenia naczelnego wodza 1 okręgu wojskowego generała Dassla, który zezwolił wojsku na uczestniczenie we wszystkich dotychczasowych na cześć Hindenburga urządzanych manifestacjach.

Włos w Rosji. Rzym. A. P. Wobec zawartego pomiędzy związkiem włoskich robotników rolnych oraz związkiem metalowców włoskich a przedstawicielami rządu sowieckiego układu przygotowuje się do wyjazdu do Rosji w najbliższym czasie 50 000 robotników włoskich. Robotnicy ci przejął mają 100 000 ha. w południowym okręgu dońskim, które rząd sowiecki wynajmował im bezpłatnie na kilkoletnią dzierżawę.

Neutralność czeska w razie konfliktu z sowietami. Moskwa. A. P. Prasa tutejsza ogłasza w całej rozciągłości rosyjsko-czechosłowacki układ, który ma bardzo doniosłe znaczenie polityczne. Mocą układu tego gwarantowana zostaje zupełna neutralność Czechosłowacji w razie konfliktu w którymkolwiek z sąsiednich państw. Oficjalni przedstawiciele Czechosłowacji, jak również przedstawiciele Rosji korzystają z praw i przywilejów misji dyplomatycznych. „Iswiestja“ dowodzi, że pomiędzy Rosją a Czechosłowacją zawarty został sojusz posiadający znacznie większą wartość, aniżeli sojusz, który łączy Czechosłowację z Małą Ententą. Pismo to zapowiada, że do sojuszu rosyjsko-czechosłowackiego przyłączy się zapewne i Rumunia.

Pamiętniki Wilhelma. Berlin. A. P. Pamiętniki Wilhelma ostatniego, które spisał w ostatnim czasie swego wygnania, ukażą się w Lipsku w pierwszych dniach sierpnia. W pierwszym nakładzie wyjdzie 200 000 egzemplarzy.

Przewidziane starcie prawicy i lewicy w Rzeszy. Berlin. A. P. Dnia 10 czerwca rozpocznie się w sejmie pruskim wielka polityczna dyskusja nad interpelacją wniesioną przez frakcję komunistyczną w sprawie monarchistycznych manifestacji i przygotowań zbrojnych. Przewidziane jest wielkie starcie między członkami partii prawicowych a postami skrajnej i umiarkowanej lewicy.

KRONIKA.

Gdańsk, poniedziałek 10 czerwca 1922.

Rzymsko-kat. Eschyl b. m., Leon pp. w., Jan w Nazary.
Słońca Wschód: godz. 3 m. 39 Zachód: godz. 8 m. 20

Stan wody w Wiśle dnia 10 czerwca.

osiadłe przodostajnie	osiadłe przodostajnie
pod Toruniem . . +0,23 +0,24	pod Grudziądem +0,13 +0,17
pod Chełmem . . +0,04 +0,01	pod Małborkiem +— +0,04
pod Kurzebrakiem +0,52 +0,56	pod Elblągiem +2,13 +2,24
pod Tczewem . . +0,10 +0,06	z dnia 8/6 7/6
pod Schiewenhorst +2,54 +2,48	pod Warszawą +— +0,89
pod Fordonem . . +0,10 +0,12	pod Płockiem . +— +0,52

Hindenburg w Gdańsku. Z Królewca dochodzi wiadomość, że Hindenburg narazie z ważnych powodów, które powstrzymują go w Prusach Wschodnich, do Gdańska nie przybędzie. Przyjazd swój do Wolnego Miasta odroczył Hindenburg na później. (AP).

* Prof. Jan Pietrzycki rozpoczyna dziś (poniedziałek) o godz. 8 wiecz. w Gminie Polskiej (Petershagen, Am weissen Turm nr. 2) kurs historii polskiej, przeznaczony dla szerszych kół publiczności polskiej w Gdańsku. Wstęp wolny.

* Od kilku miesięcy uprawia się po wszystkich politechnikach niemieckich gwałtowną agitację za tem, aby wszelkimi siłami starano się o podstrzykiwanie niemieckiego charakteru politechniki gdańskiej. Agitacja ta wydała już pożądane owoce. Z Salzburga donoszą bowiem, że tamtejsze związki akademickie postanowiły podtrzymać niemieczną na kresach i wysyłała cały

Telegramy.

Zaburzenia na Górnym Śląsku.

Bytom, 11 6. (PAT). Ubiegłej nocy przyszło w okolicy miasta około godz. 2 do gwałtownej strzelaniny. Słychać było ogień karabinów maszynowych i silną detonację eksplodujących granatów ręcznych. Strzelanina na terytorjum pomiędzy Bytomiem a Łagiewnikami trwała do godz. 4 w nocy. Ostrzeliwano kopalnię Florentyna od strony Bytomia.

Dziennikarze włoscy w Warszawie.

Warszawa, 10 6. O godz. 2 po południu w hotelu Bristol odbył się obiad na cześć gości włoskich, wydany przez min. Targowskiego. Prócz dziennikarzy obecni byli przedstawiciele poselstwa włoskiego w Warszawie z gen. Romei na czele.

Pierwsze przemówienie wygłosił po włosku b. minister spraw zagranicznych Skirmunt, poczem zabrał głos przedstawiciel dziennikarzy włoskich pods. Vassalo, który serdecznie dziękował za przyjęcie zgotowane dziennikarzom włoskim w Warszawie i mówił: W artykułach poruszamy opinię włoską, zapoznamy ją z wami, jakie łączy Polskę i Włochy. Być może, że wojny jeszcze nie są skończone. Włochy jednak zawsze będą się chciały znaleźć obok tych krajów, z którymi je łączy nietylko przeszłość, ale również współpraca dla przyszłości.

Następnie przemawiali pos. Jabłonowski, członek poselstwa włoskiego w Warszawie Roncalio i redaktor pos. Murri, który wyraża wdzięczność za żywą sympatię, jaką dziennikarze włoscy znaleźli w Polsce. „Polityka europejska jest kroniką nieraz wielkich zbrodni. Czytając historię Polski oddycha się lepiej, bo możecie mieć i winy, ale były to winy dobrego serca. Wyście zdobywali, nigdyście jednak nie ciemnieyli. Między Polską a Włochami jutrzejszemi może i musi się wytworzyć współpraca dla jutra Europy. Już dzisiaj powinniśmy sformułować program tej pracy. Pierwszym jego punktem winno być wzajemne poznanie się.“ Mówca kończy zaproszeniem dziennikarzy polskich do Włoch.

Bezpośrednio po obiedzie dziennikarze włoscy udali się do kamienicy książąt Mazowieckich na Starem Mieście, w której mieści się siedziba Towarzystwa Polsko-Włoskiego. Po przyjęciu przez członków T-wa goście udali się na dworzec i wyjechali do Wilna.

szereg studentów, którzy mają zapisać się na wykłady politechniki gdańskiej. W przyszłości ma niemiecki związek nacjonalistyczno-monarchistyczny Hochschulring dbać wogóle o to, aby na politechnice gdańskiej było jak najwięcej Niemców, celem niedopuszczenia na studia Polaków i innych narodowości z wyjątkiem Rosjan i Niemców z państw bałtyckich.

* Wędrówka po targu. Sobotni targ był zasypany kwiatami, wielkie bukiety lilij, stokrotek, laku, modraków, lewkoni, konwali, georginji nęciły kupujących. Za pojedynczy kwiat żądano i płacono 1—5 mk. Na warzywnym targu pokazywały się ogórki, ogórek średniej wielkości kosztował 50 mk. Główna kalarepy 5 mk., główka sałaty 2,50 mk., za prawdziwe grzyby płacono funt 14 mk., za agrest 8 mk., szczaw kosztował funt 2 mk., szpinak funt 7 mk., wiązanka marchewki 7 mk., funt cebuli 18 mk., wiązanka świeżych cebulek 5 mk., szparagi funt 25 mk., wiązanka rzodkiewek 1,50 mk., wiązanka rzodkwi 4 mk.

Za jaja płacono mendeł 44 mk., za masło funt 60 mk. Jakli w hali były przepełnione mięsem, niestety ceny za mięso tak wygórowane, że towaru jest więcej, jak kupujących. Funt wołowiny kosztował 42 mk., funt wieprzowiny 45—50 mk., funt cielęciny 30—35 mk. Na rybim targu były fladry w obfitości, funt sprzedawano po 6—8 mk.

* Podziękowanie. Od p. dr. Kręckiego w Gdańsku otrzymaliśmy mk. niem. 300 zamiast wieńca na trumnę ś. p. Augusta Tempelskiego, z czego z podziękowaniem kwitujemy. — Tow. Czyteln Ludowych w Gdańsku. Dr. Filarski, prezes, St. Leszczyński, skarbnik.

* Miljonówka. W sobotnim ciągnięciu miljonówki wylosowano nr. 448 146.

Wiadomości z Tczewa.

— Na Harcerzy pomorskich odbędzie się w sobotę, 17-go czerwca o godz. 7½ w Hall miejskiej wieczór z bardzo urozmaiconym programem. W pierwszej części wystąpi b. tenor opery lwowskiej i oper zagranicznych p. Czesław Muszyński i wykona: „Aria Jontka“ z opery „Halka“ — St. Moniuszki; „Jaskowa doła“ — St. Niewiadomskiego; z opery „Pajace“; „Pod jaworem“ — Karłowicza; „Ave Maria“ — Gounoda.

W drugiej części będzie gra na fortepianie, deklamacje i oryginalne monologi, które wygłosi uzdolniony odtwórca charakterystycznych typów chałaczary. Na zakończenie będą tańce, aby i młodzież przyszła do swego prawa. Ceny wstępu: 300, 200, 100 i 50 mk. — Za tańce płaci się osobno.

Zdrowy duch w zdrowym ciele może jedynie poprowadzić przyszłe pokolenie nasze za hasłem: Bóg i Ojczyzna, które jest dewizą Harcerstwa polskiego. Utrzymanie i wzmocnienie tego ducha zdrowego w ciele zdrowym młodzieży, to zadanie szczytne, wysoce patriotyczne, to też ruch harcerski należy wszelkimi siłami popierać. Harcerstwo nasze jest ruchem młodym, zatem hasła jego nie wszystkim jeszcze znane i nie przez wszystkich doceniane. Jednakże wszyscy, którzy w młodzieży widzą przyszłość narodu i pragną, by przyszłość ta była świetlana, łączą się w osobnych organizacjach pod nazwą „Kół przyjaźni harcerstwa“, by się wspólnymi siłami zaopiekować młodzieżą harcerską.

Takie towarzystwo powstało także w Tczewie. Zarząd jego tworzą pp.: starosta Dytkiewicz, przewodniczący; inż. M. Koenig, zast.; Romanowski, sekretarz, Pawelczak, zast.; Konieczna, skarbniczka; radni: dyrektor Petrowicz, Andrzejewski i A. Brejski. Prócz tego należą do zarządu komendant drużyn p. Dziłkowski, opiekunowie szkół p. prof. Halama i p. rektor Balachowski oraz kapelan drużyn harcerskich ks. Jesionowski. Składka kwartalna członków wynosi 60 marek.

Uprasza się Rodaczkę i Rodaków całego powiatu, aby gromadnie zapisywali się w szeregi członków „Koła przyjaciół harcerstwa“, by można doprowadzić do tego, iżby całą młodzież powiatu naszego ogarnął ten ruch zbawieny.

Jeszcze w ostatniej chwili zwraca się uwagę na „Dzień Kwiatka“ na dochód „Tygodnia harcerzy“, jaki się odbędzie w niedzielę, dnia 11 czerwca.

Kronika pomorska.

— Podziękowanie prezydenta ministrów dla Pomorza. Pan prezydent ministrów nadesłał p. wojewodzie pomorskiemu następujące pismo:

Warszawa, 16 maja 1922 r.

Wielce Szanowny Panie Wojewodo!

Pragnę wyrazić Panu Wojewodzie moją prawdziwą wdzięczność za serdeczne i szczeropolskie przyjęcie, jakiego doznałem podczas parudniowej wizytacji mojej Pomorza.

Nigdy nie zapomnę wzruszenia, jakie mnie ogarnęło, kiedym ujrzał witającą mnie na rynku starożytną Chelmyz prawie całą jej ludność.

Nie zapomnę wzorowo zorganizowanego przyjęcia w pięknym Chelmnie i malowniczego wjazdu do Grudziądza, gdzie na brzegu Wisły, u stóp starożytnych śpichrzów, witało mnie wojsko, przedstawiciele miasta, władze państwowe i tysiące młodzieży.

Oddzielne wyrazy podziękuję śle dla miasta Torunia i wszystkich, którzy się przyczynili do wytworzenia tego serdecznego nastroju, jaki sprawił, że jako Szeł Rządu, wszędzie, gdziekolwiek byłem, czy w szkołach, czy wśród wojska, czy w urzędach, czy w Magistracie, czy w teatrze, czułem się wśród swoich, życzliwych i bliskich.

(—) Antoni Ponikowski.

Jednocześnie powiadamiam Pana Wojewodę, że przesyłam na Jego Imię dla Torunia: 1. na odnowienie wnętrza kościoła Panny Marii 500 000 marek, 2. na żłóbek św. Antoniego 250 000 mk., 3. na tanie kuchnie 500 tys. mk., 4. na Tow. Opieki nad dziećmi (dla dzieci kresowych) 500 000 mk., 5. na Muzeum Pomorskie 250 000 mk., 6. na potrzeby Teatru Narodowego 1 000 000 mk., razem 3 000 000 mk.

— Swarzewo, pow. pucki. (Zbrodnia). W pobliskiej wiosce W. Wsi zmarła w II święto Zielonych Świątek żona gospodarza Kortasa. W tym samym dniu urządził — jak zwykle — gościnny zabawę taneczną. Nasza młodzież zabrała cokolwiek za głęboko w kieliszek i zaczęła burdy stroić, idąc przez wieś i robiąc hałasy. Kortas prosił ich serdecznie, by przecieć wzgląd wzięli na to, że w jego domu spoczywa święty trup i by poszli dalej. Rozbestwieni napadli Kortasa i nożami tak obrobili, że po półtoragodzinnej męce wyzionął ducha. Pozostawił sierotami 10 dzieci. Z tych 3 chodzi do szkoły. Starszego syna raniono także ciężko. Pogrzeb odbył się w czwartek, dnia 7 czerwca, przy licznych udziałach całej parafii. Eksportował ks. prob. Pronobis. Wypadek powyższy świadczy o zaniku moralności wśród naszej młodzieży.

— Wejherowo. (Przejęcie hotelu). Pp. A. Maciejewski i P. Gerla nabyli na własność znany i popularny hotel i pensjonat „Metropole“ w Wejherowie ul. Leborska 34 od p. Baranowskiego. Kto zwiedza kaszubską Szwajcarię, nasze piękne Wejherowo, niechaj nie omieszcza wstąpić i poprzeć rodaków. Ceny tamże są zawsze niższe, jak u obcych. Kuchnia warszawska. Pokoje wzorowo i czysto urządzone, stąd składamy nowonabywcom staropolskie: „Szczęść Boże“!

— Parłowo, p. Chojnicami. Sprzedawczykostwo i przepukstwo. Do wiadomości podanej o nabyciu realności przez żyda Gelba dodać trzeba, że p. Gelb oprócz 135 morgów dobrej ziemi i cegielni kupił i wspaniałe urządzone młyn parowy. Cała okolica Chojnic jest ta tranzakcją kupna do głębi wzburzona i czeka z niecierpliwością na rozstrzygnięcie władz naszych. Byłby to skandal nad skandalem, gdyby mimo tego żyd Gelb otrzymał przewłaszczenie.

Wielkopolska.

— Bydgoszcz. (Nowy prezydent miasta. Sprawa dyrektora Teatru Miejskiego). Po mieście krąży pogłoski, iż p. Bernard Sliwiński, który wahał się długo z przyjęciem godności prezydenta miasta, zdecydował się wreszcie przyjąć wybór. Powodem wahania była ta okoliczność, że p. Sliwiński faktycznie wybór swój większości jednego głosu tylko. Faktem jednak jest, że i strona przeciwna, głosująca na kontrkandydata, głównie tylko dlatego, by stworzyć opozycję wobec radnych z listy obywatelskiej, pragnie także, by p. Sliwiński wybór przyjął i aby skończyło się wreszcie „bezkrólewie“ w Bydgoszczy.

— Państwowa szkoła rzemieślnicza z warsztatami w Poznaniu na Wildzie przy ul. Kluczborskiej 5 przyjmuje do państwowych warsztatów naukowych przemysłu ślusarskiego, stolarskiego i rzeźbiarskiego od 1. września rb. nowych uczniów, którzy ukończyli z dobrym skutkiem 7 klas szkoły powszechnej lub przeszli co najmniej 3 klasy szkoły średniej. Uwzględnione będą zgłoszenia, które wpłyną do kancelarii zakładu do 30. czerwca rb. Egzamin wstępny dla tych uczniów odbędzie się w sobotę 1 lipca rb. o godzinie 9 przed południem w pokoju 7 przy ul. Kluczborskiej 5.

— Leszno. (Letnisko). W Osiecznie, miejscowości położonej w pagórkowatej okolicy nad wielkimi jeziorami i pięknymi lasami powstanie niebawem letnisko. Zawiazało się w tym celu Tow. Akc., które rozpoczęło prace w tym kierunku. Praca nad powstaniem wspaniałego parku jest prawie na ukończeniu: obecnie budują się łazienki nad jeziorem i kolo-nadą. W najbliższym czasie wykończone zostaną łazienki do kąpielii słonecznych i błotnych. W dniu 18 czerwca nastąpi poświęcenie kamienia węgielnego letniska.

— Wągrówiec. (Tajemnicza sprawa). W dniu 14 maja zniknęła 17-letnia służąca Katarzyna Knecht, bawiąca poprzednio aż do godziny 4 zrana na tańcówce. W dniu 1 bm. kupiec Engel zawiadomił policję, że zaginiona powróciła i znajduje się w stanie bardzo osłabionym w jego mieszkaniu. Policja zarządziła przeniesienie chorej do szpitala, gdzie lekarz stwierdził ranę na prawej pierśi oraz na lewym palcu. Na podstawie zeznań chorej kupiec Engel został uwieczniony, a po mieście rozeszła się pogłoska, że aresztowany dopuścił się mordu rytualnego. Na skutek dalszego jednak śledztwa p. Engel został uwolniony; zeznania bowiem Knechtówny, jakoby ją przez cały czas jej nieobecności trzymał zamkniętą

w sklepie i tam odurzał jakimś mocno pachnącym płynem, o-
kazwały się po zbadaniu sklepu przez sędziego śledczego bez-
podstawne. Dalsze śledztwo jeszcze w toku.

Z Niemlec.

— Szczecin. (Hakatyzm pruski). W końcu kwietnia od-
było się tu zebranie Komitetu Dzielnicznego tutejszej Polon-
ji, na którym uchwalono urządzić obchód 3 maja. Obchód
konstytucyjny miał odbyć się 14 maja i wszystko należycie
przygotowano. W przeddzień obchodu komitet odebrał list
od właściciela lokalu (naturalnie Niemca) z doniesieniem,
że z pewnych powodów musi odmówić swej sali, gdzie
miała się odbyć uroczystość. List ten wywołał zdziwienie
wśród Polaków. Członek zarządu udał się do właściciela
lokalu, który oświadczył, że niemieckie towarzystwa z przy-
łożym do pierśi rewolwerem kazaly mu odmówić co pod
groźbami musiał uczynić. W razie, gdyby obchód się miał
mimo to odbyć, to wszystkich Polaków byłoby się areszto-
wało. Komentarze zbyteczne.

Kronika sportowa

Puck. Zawody piłki nożnej między Sokółem puckim a dru-
żyną wojskową oddziału lotniczego w Pucku zakończyły się
6 : 0 na korzyść Sokola.

Warszawa. W obecności niezliczonych tłumów publiczno-
ści odbyły się w Warszawie zawody piłki nożnej pomiędzy
mistrzowską drużyną warszawskiej Polonii a klubem lwow-
skim „Czarni” z wynikiem 2 : 2.

Kraków, 11 6. Odegrały się tu zawody piłki nożnej po-
między Jutrzenką i Maccabją z wynikiem 1 : 0 na korzyść
Jutrzenki. Mecz ten rozstrzygnął o wejściu Jutrzenki do klu-
bów I-ej klasy.

Lwów, 11 6. Zawody piłki nożnej między warszawską Ko-
roną a wojskowym klubem sportowym we Lwowie zakoń-
czyły się zwycięstwem Korony 3 : 0 (2 : 0).

Towarzystwa i stronnictwa.

Zebranie Tow. Polek w Gdańsku odbędzie się w poniedział-
ek o godz. 7½ w Gminie Polskiej przy dworcu Petershagen.
O liczny udział pros!

Tow. św. Zyty ma swe zebranie w niedzielę 11 bm. o
godz. 5 po poł. w Gminie Polskiej.

Polskie Stronnictwo Ludowe, IIIa Gdańsk. Nadzwyczajne
walne zebranie odbędzie się we wtorek 13 czerwca wiecz-
nem o godz. 7 w Gminie Polskiej Am weissen Turm 2. Po-
rządek obrad: 1) przeczytanie protokołu, 2) wybór delega-
tów na zjazd stronnictwa, 3) zmiana statutu, 4) ewent. referat
polityczny, 5) wolne głosy. Prosimy członków i sympatyków
o punktualne i liczne przybycie.

Baczność Kolarze! Zebranie „P. Z. K.” (sekcja ruchow-
ców i warsztatowców) odbędzie się we wtorek 13 bm. o
godz. 6-tej wieczorem w gmachu gimnazjum polskiego.

Zebranie Tow. Młodzieży Żeńskiej odbędzie się w środę
dnia 14 czerwca br. o godz. 7-mej wiecz. w gimnazjum polsk.
przy Petershagen. O liczny udział członkiń prosi Zarząd.

Cwiczenia Sokola odbywają się w następującym porzą-
dku: we wtorek dla oddziału żeńskiego, w środę dla oddziału
męskiego. W piątek ćwiczy młodzież. Początek ćwiczeń
o godz. 7 w ćwiczeni przy Kehrriedergasse.

Czołem!
Baczność członkowie „Lutni” gdańskich. Lekcje śpiewu
odbywają się obecnie co wtorek w auli gimnazjum pol-
skiego przy dworcu Petershagen w byłych koszarach punktu-
alnie o godz. ¼8 wieczorem. Liczne i punktualnie przyby-
cie konieczne.

Lekcje śpiewu Tow. śpiewaczego „Cecylia” w Gdańsku od-
bywają się regularnie co piątek o godz. ¼8 wiecz. w Gminie
Polskiej, Am weissen Turm nr. 2. Liczny udział konieczny.

Lekcje języka polskiego odbywają się w poniedziałki i
czwartki od 6 do 7½ i od 7½ do 9, we wtorki i piątki od
7½ do 9 wieczorem w domu Akademii Handlowej przy
Langgarden 80 a.

Wydział oświatowy przy Związku Handlowców.

Baczność „Moniuszko”. Lekcje śpiewu odbywają się co
środy w lokalu „Zum Schilbuerger” przy Wallgasse punktual-
nie o ¼8 wiecz. Liczny udział konieczny.

Stary Szołand. Zebranie Towarzystwa Ludowego odbę-
dzie się w poniedziałek, dnia 12 bm. o godz. 7 wieczorem
na sali parafialnej. Wykład wygłosi p. profesor Pietrzycki.
O liczny udział członków i gości prosi Zarząd.

Sopot. Cwiczenia „Sokola” odbywają się regularnie co
sobotę o godz. 8 wiecz. w sali ćwiczeń przy ul. Szkolnej, na
które cała młodzież męska i żeńska, chcąc brać udział
w dalszych ćwiczeniach wolnych, zapraszamy. Obowiązkiem
każdego Polaka jest należeć jako członek do Tow. „Sokol”.

Oliwa. Lekcja śpiewu Tow. śpiewaczego „Lutnia” odby-
wa się regularnie co środę o godz. 8 wiecz. w lokalu
„Karlschof”. O liczny udział prosi Zarząd.

Dział handlowy i gospodarczy.

Fabryka „Azot” w Borach pod Jaworzniem.

Fabryka „Azot” w Borach przedłożyła niedawno na
wałnem zgromadzeniu swój bilans i ogłasza w związ-
ku z tem, że za pierwszy okres faktycznej swej pro-
dukcji płaci 35 proc. dywidendy, to jest mp. 49,— od
szutki. W ten sposób wchodzi ta wielka placówka pol-
skiego przemysłu chemicznego w pierwsze stadium
swego aktywnego działania i urzeczywistnienia nadziei
tych wszystkich, którzy od pierwszej chwili powstania

projektu budowy tej fabryki z całym zaufaniem i prze-
konaniem, opartem na znajomości rzeczy, dzieło to fi-
nansowo i moralnie popierali.

Znane są nadmierne trudności, jakie się przy po-
wstaniu tego dzieła piętrzyły, na skutek wrogiego sta-
nowiska byłego rządu austriackiego, i popieranego
przez niego niemieckiego przemysłu chemicznego, któ-
ry ze względu na konkurencję, zwałował zajadle wszel-
ką w tym względzie podjętą polską inicjatywę i poma-
gał rozmyślnie dyskredytować wszelkie w tym celu
przedsięwzięte kroki.

Mimo tych trudności i tylko dzięki energii i wy-
trwałości inicjatorów, a następnie przy wybitnem po-
parciu Polskiego Rządu, który po rozpadnięciu się Au-
strij, ujął sprawę w swe ręce, powstała i produkuje już
dzisiaj ta pierwsza w Polsce fabryka azotu i jego związ-
ków, uzyskująca całą swą produkcję chemiczną z po-
wietrza atmosferycznego na podstawie patentu znane-
go uczonego i wynalazcy, prof. lwowskiej politechniki,
Ignacego Mościckiego, który już poprzednio dał się po-
znać za przemysłowego zastosowania swych wynalaz-
ków za granicą, zwłaszcza w Szwajcarii, gdzie w
Schippis, w Kantonie Wallis, istnieje oddawna wielka
fabryka azotu, oparta na metodzie tego polskiego uczo-
nego.

Zakres produkcji fabryki „Azot” jest nader obszer-
ny i obejmuje kilkanaście związków chemicznych azo-
towych i cyanowych. Dla ogólnej informacji wy-
mienię należy przekładowo kilka gatunków pro-
dukcji, a mianowicie: kwas azotowy, stężony, do
99 stopni, azotan sodowy, potasowy i amonowy
(używane dla celów chemicznych i dla rolnictwa), chlo-
rek potasowy, azotan ołowiu, dwutlenek ołowiu, azo-
tan sodowy (dla fabrykarsstwa), chlorek amonowy (sal-
miak), cyanek sodowy i potasowy (środek używany
do płukania złota), cyanek sodu i potasu, wresz-
cie siarczan miedzi, amoni i sodu.

Zapotrzebowanie związków cyanowych jest tak
wielkie zwłaszcza w przemyśle włókienniczym tak w
kraju jak i zagranicą, że największe angielskie firmy
dla handlu chemicznymi zasypują fabrykę swemi zamów-
nieniami, a kilka przesyłek już odeszło i próbki zosta-
ły uznane za pierwszorzędne.

Sprawozdanie ze stanu rachunków P. K. K. P. z dn. 31
maja r. b. wykazuje zwiększenie się obrotu banknotów w
ostatniej dekadzie o 8 904 000 000, wywołane wielkimi za-
potrzebowaniami na wypłaty w końcu miesiąca. Potrzeby
kredytowe wymagały wypuszczenia nowych biletów banko-
wych w wysokości 1 876 000 000. Zwiększyły się również ra-
chunki w P. K. O. o 1 244 000 000 jak również rachunki zagr.
Nostro o 2 172 000 000 łącznie z różnicą kursową, a z rachun-
ków żyrowych podjęto 1 986 000 000. Inne aktywa wykazują
zwiększenie o 2 344 000 000. Natomiast zmniejszył się stan
walut o 527 000 000, co tłumaczyć należy częściowem odda-
niem walut efektywnych względnie przelewaniem na rach. za-
graniczne Nostro. Zapasy kruszczy wykazują dalszą zwyżkę
o 343 419 mkp. w parycie. Dług Skarbu Państwa pozostał
bez zmiany. Ogłaszane obecnie bilanse P. K. K. P. podają
przy „walutach” jakoteż przy rach. zagranicznych Nostro
oprócz wartości paritetowej, także różnicę kursową, co tem-
bardziej uplastycznia ruch na tych rachunkach.

Obce waluty w Wiedniu. Na giełdzie wiedeńskiej w osta-
tnich dniach zaznaczyła się ogromna zwyżka walut obcych.
Funtów angielskich, które w d. 6 b. m. notowano około 61 ty-
sięcy, d. 7 b. m. podskoczyły do 72 tysięcy. Dolary podnio-
sły z 13 500 na 16 000. Marka polska z 3,50 na 4. Zwyżka ta
skłoniła kanclerza austriackiego, dr. Schobera, do zwołania
konferencji dyrektorów banków wiedeńskich, na której oma-
wiano niezwykle sytuację i powstała stąd panika na giełdzie.
Obradowano nad zastosowaniem środków zaradczych. Zgro-
madzenie narodowe również zajmowało się tą sprawą. Kan-
clerz Schober zapewnił, że wszystkie pogłoski o zamierzonem
ostemplowaniu banknotów koronowych są bezpodstawne.

Kursy dewiz w Gdańsku.

Dewizy	12 czerwca (w wolnym obrocie)	10 czerwca (urzędowe)
dolary	310,00	295,20
wyp. teleg. n. Londyn	—	1336,15
Guld. holenderskie	—	11638,35
marki polskie	7,40	7,16
wypłata na Warszawę	7,35	7,13
„Poznań”	—	—

Kurs giełdy poznańskiej

z dnia 10 VI 1922 r.

Papiery oficjalne.

Bank Związku I—II 210, Bank Handlowy w Poznaniu 335—
360, Kwilecki, Potocki i Ska 295, Centrala Skór 290, Lubań
3800, Dr. R. May 760—765, Patria 610, Ventzki 510, Hurto-
wania Zw. 120, Centrala Rolników 175—180, Orient 160—155—
170, TRI 190, Zjedn. Brow. Grodziskie 235, Miljonówka 140.

Poznań, 10 6. Oficjalne notowania dewizowe. Marka niem.
14,22½—14,20.

Kraków. Farbniki jugosłowiańskie. Ekstrakt kasztanowy
płynny 36% — 460 mp., ekstr. quebr. 32% — 380 mp., Blau-
holz ekstrakt 1-ej jakości — marka Duboso 3200, orofon do
bajcowania skór — 1500.

Wilno. Terpentyna biała 8400 do 10 t, czerwona 7 t. do
8 t., smoła zwyczajna 1800 do 2000, dziegieć czarna 2000, żół-
ty 2700 do 3 t., smar kołowy 1500 do 1700. Ceny za pud.
Cukier kryształ 9500, w kostkach 12500.

Bielsko. Ceny surowców i materiałów tekstylnych. Wełna
prana merinos 1 kg. 22 do 25 fr. belg., zamorska elekta 1 kg.
27 do 30, zamorska prima 19 do 28, prana grubsza 14 do 15,
krajowa 2500 do 3500 mp., przedza czesankowa krajowa (So-
snowiec) No. 40/2 za 1 kg. 34 fr. franc., No. 64/2 — 39,50 fr.
fr., No. 52/2 — 36,25, No. 66/2 — 37. Przedza na kilimy 1 kg.
surowej — 4100 mp., pranej — 4800, farbowanej — 5900.
Sukna z wełny czesanej 480—500 gramów, — 140 do 150 cm.
szerokie, za 1 metr — 12 000, 400 do 450 gr. — 10 — 12 000.

300 do 350 gr. 8000 do 9500, sukno Dublin paltowy 850 do 1000
gr., 140 do 148 cm. — 16—18 000. Sukno zgrzebne (manipulo-
wane) lekkie 140 cm. 3500—5000, lepsze 5—7000, czysto weł-
niane 140 cm. szerokie 7500—10 000.

Warszawa. Na rynku skór stagnacja, strąk trwa w dal-
szym ciągu. Przetwory drzewne: ceny za 100 kg. loco War-
szawa. Węgiel drzewny — 3630, smoła z drzew liściastych
bez opakowania 8000, dziegieć brzozy bez opakowania
13 6000, alkohol metylowy techniczny 93% bez opakowania
97 140.

Warszawa, dnia 10 czerwca 1922. (PAT).
Giełda walutowa warszawska.

	Notowania				Czeki
	transzak.	żąd.	plac.		transzak.
Nowy Jork	4095,90	4100,00	4060,00	Dol. St. Zł.	4090,00
Funt sterling	—	—	—	Londyn	18225,00
Franki franc.	371,50	—	—	Paryż	371,00
Fr. belg.	—	—	—	Bruksela	342,00
M. niem.	14,10	—	—	Berlin	14,20
Gdańsk	—	—	—	Czeki Gdańsk	14,20
Kr. austr.	—	—	—	Wiedeń	27,50
Kr. cz. słow.	—	—	—	Słowacja	79,75
Fr. szwajc.	—	—	—	Szwajcaria	787,50
Liry włoskie	210,50	—	—	Włochy	—

Akcje: Bank Handlowy w Warszawie I-X 5400 -
Kredytowy w Warszawie I-V 3300 - 3400
Zachodni I-V 2600 - 2850
Warsz. tow. kop. węgla I-IV 29800 - 29850 -
Warszaw. Fabryka Cukru 33750
Lilpop I-II 3800 - 3875 - 3500
Firley 800 - 750
Rudzi I-II 2460 - 2425 -
Wielki Piec i Zakł. Ostrowieckie 7625 - 7600 -
Starachowice I-II - 5000 - 5435 -
Borkowski I-V 1275 - 1300
Żegluga 1750 -
Polska Nafta za mk. 503 I-III 1925 - 1950
Przemysł Drzewny 1550

Berlin, dnia 10 czerwca 1922.

Kursy walut zagranicznych w Berlinie.

	Notowania ostatnie		Notowania przedostatnie	
	placono	żądano	placono	żądano
Holandia	11585,50	11614,50	11285,85	11131,15
Buenos Aires	107,85	108,15	104,85	105,15
Belgia	2486,85	2493,15	2426,95	2433,05
Norwegia	5228,45	5241,55	5093,60	5106,40
Dania	6531,80	6548,20	6362,00	6378,00
Szwecja	7730,30	7779,70	7515,55	7534,45
Helsingfors	631,20	632,80	624,20	625,80
Włochy	1525,55	1529,45	1493,10	1496,90
Londyn	1333,30	1336,70	1298,35	1301,65
Nowy Jork	296,62	297,38	288,88	289,62
Paryz	2686,60	2693,40	2621,70	2623,30
Szwajcaria	5670,40	5684,60	5523,05	5535,95
Hiszpania	4684,10	4695,90	4564,25	4575,75
Wiedeń	—	—	—	—
ostemplowane	1,48	1,82	1,95½	1,99½
Praga	570,25	571,00	563,73	565,25
Budapeszt	32,85	32,95	32,60	32,70
Bulgaria	217,45	218,05	206,20	206,80
Japonia	141,62½	142,62½	138,00	139,00
Rio de Janeiro	41,19	41,31	40,96½	40,18½

Telegramy Iskrowe z dnia 10 czerwca 1922.

Nowy Jork.			
Pieniądzo dzienne	10 6	9 6	
Weksle na Londyn c. tr.	4,50,00	4,49,62	
Na Londyn 60 dni	4,47,62	4,47,50	
Na Paryz	9,06	9,38	
Na Amsterdam	39,00	39,02	
Weksle na Berlin	0,33,50	0,34,50	
Srebro zagr.	71,86	71,60	
krajowe	99,62	99,62	
Kawa loco	11,19	11,19	
na maj	9,62	9,62	
na lipiec	10,45	10,45	
na wrzesień	10,17	10,17	
na grudzień	8,89	8,89	
na marzec	9,77	9,77	
Bawelna loco	22,85	22,50	
na czerwiec	22,20	21,90	
na lipiec	22,40	22,02	
na sierpień	22,50	22,30	
na wrzesień	22,22	22,00	
na październ.	22,22	22,02	
Dowóz bawelny do portów atl. i golf.	13000	13 000	

Chicago.			
Pszemica na lipiec	10 6	9 6	
na sierpień	114,35	115,00	
na wrzesień	114,62	114,25	
na październ.	62,12	62,25	
na listopad	65,36	65,35	
na grudzień	66,36	66,35	
na czerwiec	38,50	38,36	
na lipiec	91,00	91,00	
na sierpień	88,00	88,25	
na wrzesień	11,50	11,55	
na październ.	11,87½	11,87½	
Pork na maj	—	—	
na lipiec	—	—	
Boczek na styczeń	12,30	12,50	
na lipiec	—	—	

Nowy Jork.			
Pszemica czerw. zim.	10 6	9 6	
twarż zim.	133,00	133,00	
Kukurydza	134,00	134,00	
	72,75	72,75	

Ruch portowy w Nowymporcie.

W dniu 9 czerwca 1922 r. przypłynęły:

Tank dpfr. Nievre, franc. próżny 1027 t., s/s Smoleńsk,
ang. z Southampton, 137 pas. 1534 t., Ellerm. Wilson.

W dniu 9 czerwca 1922 r. wypłynęły:

S/s Torfrid, szw. do Kotki, próżny 326 t., s/s Polonia, duń.
do Nowego Jorku, 307 tow. i tow. 4519 t., s/s Hansa, kl. do
Klajpedy, próżny 349 t.

10 czerwca 1922 r.:

S/s Groenlw, hol. do Włoborga, próżny 851 t.

Nakładem „Zjednoczone Wydawnictwa Pism Polskich w
Gdańsku Sp. z o. p.”. Drukarnia Towarzystwa Wydawniczo-
Pomorskiego Tow. Akc. w Gdańsku. Redaktor odpowiedzialny,
Wilhelm Grimsman w Gdańsku. Redaktor naczelny Wład.
Zabawski. Za dział reklam i ogłoszeń Jan Sucho w Gdańsku.

ZWIĄZEK SYNDYKATÓW ROLNICZYCH
KOOPROLNA Sp. Akc.
dawniej
KOOPERACJA ROLNA
ODDZIAŁ W GDAŃSKU, Postępcze 3-4
Telefon Nr. 3730, 5572 Adr.-Telegraf: „KOOPROLNA”

Danziger Stadttheater

(Gdański teatr miejski)
Dyrekcja: Rudolf Schaper.

W poniedziałek, dnia 12-go czerwca br.
wieczorem o godz. 7-mej, stałe karty A 1:

Der Tor und der Tod

scenka w 1 akcie Hugo Hofmannsthal'a

Pozatem:

Das Postamt

scenka w 2 aktach Rabindranatha Tagore

W wtorek, dnia 13-go czerwca o godzinie 7-mej
wiecz., stałe karty B 1: **Der Trompeter
von Säckingen.** Opera w 3 aktach.

W środę, dnia 14-go czerwca o godzinie 7-mej
wieczorem, stałe karty C 1: **Der Schwan**
w 3 aktach.

W czwartek, dnia 15-go czerwca o godzinie 7-mej
wieczorem, stałe karty D 1: **Cavalleria
rusticana.** Melodramat w 1 odsłonie.
Pozatem: **Der Bajazzo.** Dramat w 2 akt.

Stadt-Theater Zoppot.

(Sopocki teatr miejski.)

Poniedziałek, dnia 12. czerwca: **Sommerspuk.**
Komedia w 4 aktach Kurt Kähler.

Wtorek, dnia 13. czerwca: **Die Försterchrisel.**
Operetka w 3 aktach Georg Jarno.

Środa, dnia 14. czerwca: **Sommerspuk.**

Czwartek, dnia 15. czerwca: **Die fremde Frau.**
(La Femme X). Widowisko w 4 aktach Ale-

ksander Blesson.

Piątek, dnia 16. czerwca: **Wiener Blut.**

Sobota, dnia 17. czerwca: **Zamknięty.**

Niedziela, dnia 18. czerwca: **Am goldenen Tor.**
Operetka w 3 aktach Otto Görtz.

Ranachowskich

rodzinę uprasza o łask. podanie a-
dresów celem sprawdzenia stosunków
rodzinnych. RP 41

Ignacy Schröder

Poznań Skrzynka pocztowa 211.

Fabryka sukna i kołder

A. Kaliński

Białystok - ulica Lipowa nr. 29

poleca swoje wyroby:

Kołdry pluszowe i wełniane od 4000 mk. do
15000 mk. za szt. Fabryka także posiada
wielki wybór sukna w cenie od 1100 mk. do
3000 marek za metr.

wysyłam pocztą za zaliczką!

Lucjan Turzyński i Ska. T. z o. por.

Gdańsk, Handegasse 113 | Poznań, Plac Wolności 14
Tel. 2511. Adr. tel.: Tuco T. 1641. A. t.: Turzyński.
Import artykułów spożywczych i towarów kolo-
niałnych. Eksport mączki ziemniaczanej, chmielu itd
Ziemliopłydy.

Polski Dom Handlowy

W GRODNIĘ
Brugdzka 7

Adres telegraficzny: Grodno, Polhandel

Dostarczamy w każdej ilości

drzewo opałowe, budulec,
podkłady dębowe i sosnowe

Gdańskie pióro pocztowe
(Postfeder)
jest najlepsze
w świecie

Na eksport

ofiaruję szczególnie moje słynne stalówki

„Danziger Postfeder“

szare, nowozłote i złote.
Na ładanie skutymy wzorami.

J. H. Jacobsohn, Hofl.

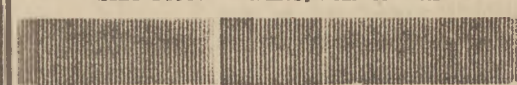
Gdańsk, Heiligegeistgasse 120-21.

Hurtownia papieru, papier i artykuły piśmienne.

założona 1856 w r.

Z AMERYKI!

Największa Polska Agencja Gazet i Książek. Zakupi hur-
towną ilość książek, różnej treści obrazów, pocztówek na
różne okazje, drobnych pamiątek z Polski etc. Wogóle
towarów wchodzących w skład książek i przyborów do
pisania. Wszelkie okazy lub katalogi proszę wysłać na
adr.: Polish Amer. News Agency Josef Woźniak
1826 Fleet St. Balto, Md. U. S. A.

Moje 3 wielkie

Domy czynszowe

ze składami Heilige-Geistgasse nr. 31/33,
Salvatorgasse 6 tanio za 1 200 000 mk. do sprzedania.
Wolne mieszkanie

A. Schulz, Heilige-Geistgasse 31.

Stomkowe
Panama
Wielurowe
Filcowe

Kapelusze

dla Panów i Pań
pierze i farbuje
przelasonowuje

nasza tutejsza fabryka podług najnowszych
fasonów jak najskuteczniej i w
najszybszym czasie.

Fabryka kapeluszy stomkowych i filcowych

But-Basar zum Strauss

Przyjmuje się tylko w interesie przy Lawendel-
gasse 6-7 (naprzeciwko Halli targowej)

Sprzedaj

kawiarni, kin, destylacji,
piekarni, hoteli, fabryk,

dóbr

domów handlowych, mły-
nów, domów prywatnych
willi — także

majątki

kolonie, karczmy, kuźnie
rzeźnie, stolarnie, ślusar-
nie, pośredniczy na

Pomorz

A. M. Makowski,

najstarsza i największa
agencja majątk. na mieście.
Tamże do nabycia około

800 obiektów

Tczew-Dirschau

ul. Strzelecka, Schanzen-
strasse 5. Telefon nr. 9.

Warszawskie kursy

języka polskiego.

I kurs początek: pisma (dy-
ktanda) gramatyka,

II kurs stylistyka, ćwi-
czenia piśmienne z usm.

III kurs literatura-wypra-
cowanie maturalne i dy-
plomowe. GDAŃSK, Hotel

Continental, pokój 73. Go-
dziny przyjęć od 4-6-tej

prócz niedziel i świąt

Poszukuje 16964

czeladn. i uczni kowalski.

(pozwolenie do pobytu w
wola. miejsce dla przy-
bywających otrzymałem)

zaraz PELSKE, mistrz ko-
walski, Reitergasse 19

Drobne ogłoszenia

Oddziału Informacyjnego „Gazety Gdańskiej“

Poszukujemy większej ilości terpentyny rekty-
fikowanej

Poszukujemy większej ilości benzolu

Poszukujemy żelaznego baraku (Wellblech-
barake) kompletnego z drzwiami, oknami,
skręcanego na śruby lub nit. Rozmiar 20
do 30 mtr. długość 8 do 12 mtr. szeroki

Poszukujemy maszyny parowej 150-180 HP z
kondensacją do tego odpowiednie dwa kotły
wodnorurkowe, kompletne, o wysokim ciś-
nieniu, z certyfikatem. Komplet może być
używany w dobrym stanie

Poszukujemy 1 km. kolejki wąskotorowej tj.
szyn o profilu 70 mm, rozpiętość toru 600
lub 700 mm z progami stalowymi, łazami
i śrubami, używane, w dobrym stanie. Dłu-
gość szyn 4-6 mtr.

Poszukujemy maszyny do obróbki drzewa (uży-
wane w dobrym stanie) i metalu, heblarki
do drzewa i metalu, szepingi, pły taśmowe
600—700 Ø kol.

Poszukujemy 1 szeping o skoku 400-500 mm,
nowy lub używany, kilka pras frykcyjnych
ciężkich amerykańskich lub wiedeńskich, kilka
małych (kilkusettitrowych) zbiorników na
benzynę, parkan żel, kilkadziesiąt mtr. bież.

Mamy do oddania kilka wagonów kleju kost-
nego półpłynnego loco Gdańsk. Większe
ilości materiałów ubraniowych. Około 1000
kóp dębowych kiepek prima długość 96-
105 cm, 1/4—1/2, grub. zup suche, loco Gd.

Mamy po oddaniu 14 wodnych i ziemnych że-
laznych zbiorników prostokątnych i okrągłych
o różnych pojemnościach

Zgłoszenia należy skierować do Oddziału
Informacyjnego „Gazety Gdańskiej“

Samodzielny kupiec Polak z Dolnego Śląska, brzo-
ny kolonii, delikat. nasion i produkt.
roln. pragnie się osiedlić w Gdańsku i prosi rodaków
o wskazanie podobn. przedsięb. celem kupna lub dzier-
żawy. Ewnt. wstąpił by jako ws. ódnik do podobn.
zdrowego przedsięb. Obecna miejscowość zamierza
jedynie opuścić, aby uniknąć germanizacji swych
dzieci i dalsz. szklan. współobywateli. Łask. oferty
lub wiad. proszę na razie pod nr. 6965 do eksped.
Gazety Gdańskiej przelać.

Potrzebni:

buchalter-bilansista

na stałe ewent. na godziny. 6956

maszynistka

znająca korespondencję handlową polską i
niemiecką. Tylko wykwalifikowane Panie
mogą składać oferty. Oferty niemiennie do
„Gazety Gdańskiej“ pod „K W 14“.

Biegła księżkowa

władająca językiem polskim i niemieckim po-
trzebna zaraz do domu kuracyjnego w Oriowie
pod Sopotem. Zgłoszenia uprasza się pod adresem
Jurkiewicz, Gdańsk, Hotel Continental. (6960)

Teatr Wielki miasta Poznania

(dyr. P. Stermicz)

(RP 29)

poszukuje od 1 września ewtl. rychlej

czterech I. skrzypków

trzech II. skrzypków

jednego solo-altwiolinisty (zastępcy pierwszego)

jednego altwiolinisty

jednego wiolonczelisty

jednego I. solo-oboiisty

jednego II. oboisty

jednego II. klawecisty

jednego III. fagot (kontrafagot zastępcą pierwszego)

dwóch waltornistów (I. i III.)

jednego I. trębacza

Reflektuje się tylko na siły pierwszorędne, rutynowane w operze
i symfonjach. Szczegóły co do pensji, służby jako i wakacji poda
dyrekcja po nadesłaniu oferty. Zgłoszenia z podaniem dokładnego
adresu, przynależności państwowej i wyznania, oraz odpisami świa-
dectw należy nadsyłać do

Dyrekcji Teatru Wielkiego miasta Poznania.

Dnia 12. czerwca 1922 r.

toworzyliśmy w GDAŃSKU, przy Töpfergasse 23/24 nasz oddział który
pod firmą:

Wielkopolski Bank Rolniczy Tow. Akc.

Oddział w Gdańsku

prowadzić będziemy.

Oddział w Gdańsku załatwiać będzie wszelkie transakcje w zakresie
bankowości wchodzące, oraz zakup i sprzedaż wszelkich płodów rolnych i ich
przetworów.

Wielkopolski Bank Rolniczy Tow. Akc.

Centrala w Poznaniu. 27. Grudnia nr. 5.

Oddziały: Gdańsk, Grudziądz, Warszawa (w organizacji: Katowice)

BANK DEWIZOWY.

(Pr. 82)

Kierownika

z brzo artykułów męskich i konfekcji, znającego język
polski i niemiecki, księżkowość oraz dekorację poszukuje za
dobrem wynagrodzeniem większe przedsiębiorstwo na Po-
morsu. Kaucja potrzebna. Oferty z referencjami i fotografią
uprasza się pod nr. 26c do ekspedycji Gazety Gdańskiej“.